

Amics del Museu de Ciències Naturals de Barcelona **IX Trobada de Col·laboradors Francesc Español**

10 de novembre de 2018
Sala d'Actes, Laboratori de Natura

Programa provisional

09:00 Presentació

Cristòfol Jordà Sanuy, president de l'Associació d'Amics del Museu de Ciències Naturals de Barcelona

09:30 Primera sessió de comunicacions

Marta Pérez, Susana Duque, David Fernández, Assumpció Casalod, Andrea Rodríguez , Joan Ramon Aromí i Marc Campeny

La restauració de la vitrina de Sals de Cardona del Museu Martorell (MCNB): 1921-2018

A la sala de mineralogia-petrologia del Museu Martorell (1882) es localitza una vitrina del 1921 que conté 26 exemplars de sals de la Muntanya de Sal de Cardona. La degradació del mobiliari degut al pas del temps va generar que a l'interior de la vitrina es donessin unes condicions ambientals adverses per a la conservació dels exemplars que van patir alteracions i un deteriorament significatiu. Per corregir aquest escenari, s'ha portat a terme un projecte de restauració del mobiliari i els exemplars que ha permès recuperar el conjunt expositiu i garantir la seva correcta conservació. El projecte de restauració ha estat cofinançat per l'AAMCNB, la Generalitat de Catalunya i el MCNB.

Beatriz Alonso i Soraya Martínez

Recents intervencions de conservació en dos conjunts documentals de l'MCNB

Descripció de les intervencions en el camp de la conservació preventiva i la restauració dutes a terme en la col·lecció de Llibre Antic i en l'Arxiu Històric del Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

Joaquín López-Soriano i Sergio Quiñero

El projecte MINVACAT, Mol·luscs INVASors de CATalunya, 2018: on som i què hem après?

Les espècies invasores és una de les principals amenaces per a la biodiversitat mundial i ja és la principal causa d'extincions a escala local en molts ambients insulars i d'aigua dolça. Aquesta problemàtica creix dia a dia, malgrat les nombroses agències i organismes que s'hi enfronten. Els invertebrats, entre aquests els mol·luscs, poden ser excel·lents indicadors biològics per monitoritzar processos d'invasions biològiques i conèixer el seu abast i impacte, però rarament es fan estudis exhaustius sobre aquest grup

i sovint passen desapercebuts si no tenen impactes econòmics evidents. Presentem el projecte MINVACAT, encetat aquest any a l'Associació Catalana de Malacologia i que té per objectiu catalogar en detall la malacofauna exòtica invasora a Catalunya, que està en progressiu creixement.

“Bioespele”: recuperacions i descobertes

Sergi Gago

Durant el darrer any l'activitat espeleològica destaca per la col·laboració amb els centres de recuperació de fauna, a fi d'extreure i posterior alliberament d'amfibis que havien anat a parar al fons d'avencs. Així mateix, s'ha col·laborat amb el departament d'Artròpodes del Museu, per publicar una primera cita per la península ibèrica (Mederos et al., 2018) d'una espècie de dípter recollit a una cavitat de Montserrat, en una sortida durant un curset d'iniciació a l'espeleologia.

10:45 Sessió de pòsters

Reintegració cromàtica d'una fagina (*Martes foina*) de la col·lecció de vertebrats

Marta Artola & Maria Vila

La col·lecció de sons de la natura del Museu de Ciències Naturals de Barcelona

Eloïsa Matheu i Dacha Atienza

11:00 Descans - refrigeri

11:30 Conferència convidada

La Societat Catalana de Lepidopterologia. 40 anys de recerca lepidopterològica

Francesc Vallhonrat i Jordi Dantart, Societat catalana de Lepidopterologia

Es commemoren els 40 anys de la fundació de la Societat Catalana de Lepidopterologia. Amb aquest motiu, es presenta una síntesi històrica de la trajectòria de la Societat i de les actuacions i la contribució que ha dut a terme en el coneixement dels lepidòpters de Catalunya, la península Ibèrica i illes Balears. En estreta relació des del començament amb el Museu de Ciències Naturals, l'activitat de la SCL s'ha desplegat en publicacions, sessions científiques, recerques sobre el territori i treballs diversos de lepidopterologia.

12:15 Segona sessió de comunicacions

Sergi Trócoli

Banyarriquers (Coleoptera, Cerambycidae) al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac

S'inventarien les espècies de Banyarriquers (Coleoptera, Cerambycidae) presents al parc natural de Sant Llorenç del Munt, comentant la seva biologia i fenologia, fent especial menció a noves citacions observades durant els últims anys de prospeccions i captures d'aquesta família al parc.

Josep Joaquim Pérez De-Gregorio, Ignacio Romañá i Martí Rondós
Distribució a Catalunya de *Bubopsis agrioides* (Rambur, 1838) (Neuroptera, Ascalaphidae)

Bubopsis agrioides (Rambur, 1838) és un ascalàfid ibero-magribí. Els adults, a diferència dels altres ascalàfids ibèrics, de bionomia diürna, són d'hàbits vespertins i crepusculars, el que fa que sigui una espècie considerada rara i de distribució encara mal coneguda, amb molt poques citacions referides a Catalunya.

Eduard Vives i Jordi Comas
Una nova subespècie de *Zariquieya troglodites* (Coleoptera, Carabidae)

El gènere *Zariquieya* Jeannel, 1924, va ser descrit per incorporar *Zariquieya troglodites* Jeannel, un caràbid Peterostichini subterrani, col·lectat en unes poques cavitats gironines. El 2011 es va descriure una segona espècie *Zariquieya boumortensis* Faille, Fresneda i Bordeau. El passat mes de març vàrem descriure una subespècie *Zariquieya troglodites* ssp. *espanoli* nov. del sistema càrstic de guixos de Beuda.

Montserrat Ubach i Floren Fadrique
Projecte Francesc Español: Recerca bioespeleològica a l'Alt Solsonès

Es presentació aquest projecte, creat en memòria de l'insigne entomòleg català Dr. Francesc Español (1907-1999), i que té com a objectiu incentivar la recerca i l'estudi de la fauna subterrània de les cavitats de l'Alt Solsonès; promoure entre els espeleòlegs l'interès per a la bioespeleologia; contribuir al coneixement de la biodiversitat del nostre país i augmentar i enriquir el fons biològic del Museu de Ciències Naturals de Barcelona

Albert Masó i Javier Romero
Relacions ecològiques entre la taxocenosi de Papilionoidea (Hexapoda: Lepidoptera) i la vegetació del Montseny

Se sol afirmar que la vegetació condiciona el poblament dels lepidòpters, però el Dr. Margalef considerava que no s'havia demostrat de forma conclouent i, en tot cas, no s'havien fet estudis que determinessin quins són els trets que exerceixen aquest condicionament. Els càlculs estadístics de les nostres dades de les 5 zones prospectades mostren que les anàlisis de correspondències de les papallones i les plantes difereixen sensiblement; l'afinitat entre zones segueix patrons diferents i tampoc hi ha cap paral·lelisme entre les proporcions dels grups d'afinitat ecològica que es formen en les espècies de les dues taxocenosi. La diversitat d'ambdues no varia de la mateixa manera entre zones, ans el contrari. Tots aquests resultats ratifiquen la intuïció del Dr. Margalef a l'indicar que la taxocenosi de papallones no té una dependència de la vegetació, descrita en termes de la composició d'espècies i llur abundància. Més aviat dependria d'atributs del paisatge: fragmentació, ombra, humitat, frondositat, insolació o presència de clarianes.